L-Inċident tal-Vapur Skaubryn - 1958

David Bartolo
B(Hons) European Studies (Melit)

Din is-sena ħa nitkellmu fuq inċident partikolari li laqat lil diversi Maltin fosthom anki Melleħin (wieħed minnhom kien iz-ziju tiegħi Toni Bartolo ħu missieri Ġużepp Bartolo) li ġara 58 sena ilu preċiżament fl-1958.

Inċidenti diversi u ta' kull għamla u li ġieli jkunu wkoll traġiċi, iseħħu sfortunatament kważi kull ġurnata u dawn jieħdu prominenza f'kull tip ta' *media* li teżisti. Dan l-inċident li ħa nittrattaw fuqu, kien dak tal-vapur Skaubryn li jseħħ fil-lejl ta' bejn il-31 ta' Marzu u l-1 ta' April 1958 fl-Oċean Indjan. Inċidenti ta' vapuri, il-biċċa l-kbira tan-nies isemmu dak tal-għarqa tat-Titanic li sseħħ fil-15 ta' April 1912 fl-Oċean Atlantiku u anki dak riċenti tal-Costa Concordia li sseħħ fit-13 ta' Jannar 2012 fl-Italja, imma l-għarqa tas-Skaubryn kważi ntesiet għal kollox u għalhekk tajjeb li nagħtu u nfakkru l-ġrajja tiegħu.

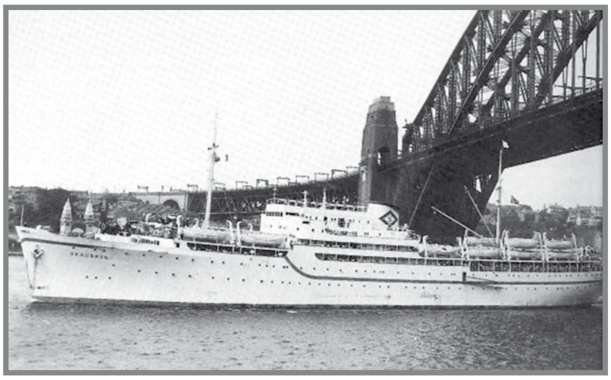

L-iSkaubryn dieħel ġewwa l-port ta' Sydney f'wieħed mid-diversi vjaġġi li għamel

L-iSkaubryn kien vapur li jġorr l-emigranti Maltin lejn l-Awstralja u l-għarqa tiegħu kienet l-unika disgrazzja li qatt seħħet fl-istorja tal-immigrazzjoni Maltija bejn l-1946 u l-1974 li f'dan il-perjodu kien hemm moviment ta' kważi 140,000 ruħ minn Malta li telqu lejn artijiet oħra biex jibdew ħajja ġdida hemmhekk.

Qabel nitkellmu fuq x'ġara eżatt, tajjeb li nagħtu sommarju tal-istampa Maltija ta' dak iż-żmien. Wara t-Tieni Gwerra Dinjija, Malta kienet għaddejja minn taqlib politiku, ekonomiku, kulturali u anki soċjali. Il-Gvern Ingliż ma tantx ta trattament tajjeb lil dawn il-gżejjer u lil nieshom avolja kienu taw servizz mill-aqwa u b'lealtà kbira f'din l-gwerra.

L-ekonomija ta' dawk iż-żminijiet kienet ħafna minnha bbażata fuq il-politika ta' bażi tad-difiża Ingliża li wara l-gwerra bdiet tmajna, u dan ġab tnaqqis ta' xogħol. Fl-1958, meta ġara l-inċident tal-iSkaubryn, il-biċċa kbira tal-impjiegi tal-Maltin kienu mas-servizzi tal-militar Ingliż. Fl-1958 Malta kellha popolazzjoni ta' 323,667 ruħ. Minn 88,710 ruħ li kellhom xogħol, 22,480 minn dawn kienu jaħdmu mas-servizzi Ingliżi li kien 25.3 % tat-total tal-impjiegi u mill- inqas 19.2% tal-ħaddiema l-oħra kellhom impjieg li kien jiddependi bil-kbir mill-forzi Ingliżi. Ix-xogħol kien skars u anki l-ħlas u l-ġimgħa tax-xogħol kienet twila. F'dawk iż-żminijiet ma kienx hemm ġimgħa ta' 40 siegħa għal kulħadd imma kien hemm differenzi bejn il-ħaddiema tal-gvern u dawk li jaħdmu mal-privat u kif ukoll differenzi bejn il-ħaddiema klerikali u dawk industrijali. Eżempju kien fejn il-ħaddiema klerikali mal-gvern kienu jaħdmu 42 siegħa u nofs u dawk industrijali kienu jaħdmu 47 siegħa u kwart maqsuma fuq sitt jiem.

Dawn il-fatturi flimkien ma' oħrajn kienu jagħtu lok biex ħafna nies jagħżlu biex jemigraw lejn pajjiżi oħra bħall-Awstralja. Għal perjodi twal ħafna, diversi Maltin telqu mill-pajjiż biex isibu għajxien u futur aħjar. L-emigrazzjoni kienet qiesha r-rimedju naturali għan-nuqqas ta' xogħol u l-qgħad f'Malta. Fl-1957, emigraw 3,285 persuna minn Malta u fl-1958, telqu 3,152 lejn pajjiżi oħra li minnhom 1,643 marru lejn l-Awstralja.

Minħabba l-fenomenu tal-emigrazzjoni, fi ħdan l-awtoritajiet Maltin, għal diversi snin kien jeżisti l-Ministeru tal-Emigrazzjoni u l-gvern kien jagħti skema ta' għajnuna għal min ma kellux mezzi finanzjarji biex jemigra.

Sintendi, il-Mellieħa għal perjodi sħaħ,

speċjalment fis-snin ħamsin u sittin tas-seklu għoxrin, għaddiet ukoll minn din l-esperjenza fejn ħafna minn niesha telqu biex ifittxu ħajja aħjar f'pajjiżi oħra. Statistika miċ-ċensimenti li saru fl-aħħar tas-snin erbgħin, ħamsin u sittin tas-seklu għoxrin juru li l-popolazzjoni tal-Mellieħa naqset. Fl-1948 fil-Mellieħa kien hawn joqogħdu 4,549 persuna, fl-1957 kien hawn 4,299 persuna waqt li fl-1967 kien hawn 4,279.

Xi Maltin fosthom Melleħin li salvaw minn fuq l-iSkaubryn

Waqt li tajna ħarsa ħafifa lejn il-qagħda ta' Malta fl-1958, issa naraw x'ġara fl-inċident tal-vapur Skaubryn. Dan il-vapur, li kien Norveġiż, inbena fl-1951 u bejn l-1952 u l-1958 kien diġà għamel sitt vjaġġi bejn Malta u l-Awstralja u kellu bħala kaptan lil Alf Haakon Feste. Fil-vjaġġ tal-inċident, kien hemm madwar 1,082 emigrant, fosthom 169 Malti, mill-persuni kollha abbord kien hemm 200 tifel u tifla fosthom 40 tarbija u 208 membri tal-ekwipaġġ. Il-vapur kien salpa mill-port ta' Bremen, il-Ġermanja ġimgħa qabel wasal Malta.

Il-vapur ħalla Malta fit-22 ta' Marzu 1958 li kien is-Sibt u wara ftit jiem daħal fl-Oċean Indjan. Fil-lejl tat-Tnejn il-31 ta' Marzu 1958, żviluppa xi ħruq fil-magni tal-vapur li kien ilhom jaħdmu biss sitt snin u n-nar beda jinfirex. Il-Kaptan ordna biex kulħadd jabbanduna l-vapur u tniżżlu d-dgħajjes tas-salvataġġ fejn salva kulħadd minbarra persuna ta' nazzjonalità Ġermaniza li mietet b'attakk tal-qalb.

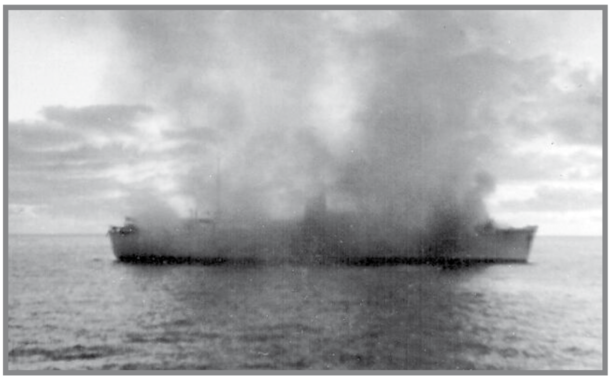

L-iSkaubryn qed jaqbad

Fortunatament fil-qrib kien hemm għaddej il-vapur tal-merkanzija City of Sydney u sar kuntatt mill-SS Skaubryn. Dan mar fejn kien qed jegħreq u ġabar il-passiġġieri kollha fuqu. Is-City of Sydney, peress li kien vapur tal-merkanzija, kulma kellu kien akkomodazzjoni għal 30 passiġġier biss. Il-Kaptan ta' dan il-vapur beda jibgħat messaġġi lil vapuri li kienu għaddejjin fil-qrib u fortunatament kien għaddej il-vapur lussuz tal-passiġġieri Taljan ir-Roma taħt il-Kaptan Nimira li kien sejjer l-Italja mill-Awstralja li wieġeb għas-sejħa tal-għajnuna u ġabar il-passiġġieri kollha tal-iSkaubryn.

Il-vapur Roma ħa l-passiġġieri Aden (illum il-Jemen) fejn niżlu hemm fl-4 ta'April 1958 li kienet l-Ġimgħa l-Kbira. Dawn damu hemm tlett ijiem u ġew trattati sew mill-awtoritajiet lokali. Dawn ġew mogħtija anki xi flus u ġew infurmati l-qraba tal-passiġġieri kemm f'Malta kif ukoll fl-Awstralja. Ta' min jgħid li dawn kienu tilfu kulma kellhom u fosthom kien hemm mara Maltija li kienet sejra tiżżewweġ l-Awstralja u tilfet il-libsa tat-tieġ fl-istess inċident.

Grupp ta' Maltin li ħelsuha minn fuq l-iSkaubryn f'Aden (illum il-Jemen)

Wara dawn il-jiem, il-passiġġieri ġew meħuda lejn l-Awstralja fuq vapur Ingliż l-SS Orsova fejn tniżżlu fi Freemantle, South Australia u ġew milqugħa mill-Kummissarju Malti u l-awtoritajiet lokali. Il-Kummissarju baqa' mal-passiġġieri Maltin sakemm waslu Melbourne, Victoria fis-17 ta'April 1958. Il-Maltin ta' aktar minn 20 sena ġew mogħtija 50 dollaru Awstraljan mill-istess Kummissarju f'isem il-gvern Malti u dawk li kienu fl-età ta' bejn 14-20 ġew mogħtija 25 dollaru Awstraljan u t-tfal ta' taħt l-14-il sena ġew mogħtija 10 dollari Awstraljani. Minbarra din l-għajnuna, il-Gvern Awstraljan ta 20,000 dollaru Awstraljan bħala kumpens u diversi għaqdiet filantropiċi bħall-Għaqda tas-Salib Aħmar Awstraljana u s-Soċjetà ta' San Vincenz de Paule taw flus u ħwejjeġ.

Last week's average daily sale—440,631 BUREAU FORECAST: City.—Fine. Cool night.—Page 14

The Herald

No. 25,222 MELBOURNE, TUESDAY, APRIL 1, 1958 Phone: MF0211 28 PAGES 3d.

MIGRANT SHIP BURNS, SINKS

1300 saved—ocean drama

Australian Associated Press

LONDON, Today. — The Norwegian liner, Skaubryn (9786 tons) bound for Australia with 1100 migrants and crew of 200, caught fire and sank in the Indian Ocean today.

Radio reports picked up in Holland said all on board were picked up by the British ship, City of Sydney (7000 tons).

The Skaubryn burst into flames between Aden and Colombo at 2.50 (Melbourne time). She carried 738 migrants from Germany and 156 from

She was built for safety

The Skaubryn was built in Sweden in 1951 — the first passenger ship in Europe constructed under rigorous safety regulations of the new International Conventions of 1948. She was owned by the Norwegian shipping magnate, I. O. Skaugen, and registered in Oslo. She was specially built to carry migrants.

THE SKAUBRYN

SAUDI ARABIA INDIA Arabian Sea

CONVICTS

Rapport tat-traġedja f'gazzetta Awstraljana

Ta' min jgħid li wara din it-traġedja l-Kaptan Feste kien għamel rapport fejn elenka li l-kawża tal-ħruq kien nuqqas ta' ftehim bejn żewġ membri tal-ekwipaġġ, meta xi żejt fil-kamra tal-magni ħareg b'saħħa kbira fuq il-pajpiet tal-*exhaust* sħun.

Din it-traġedja li s-saga tagħha damet sejra tmintax-il ġurnata b'ħafna taqtigħ il-qalb, spiċċat b'wiċċ il-ġid, hija tifkira kerha fl-istorja tal-emigrazzjoni Maltija. Żgur u mhux forsi, apparti x-xokk li ġarrbu l-passiġġieri, kien ukoll xokk għal qrabathom kemm f'Malta, fl-Awstralja kif ukoll f'pajjiżi oħra li kellhom nieshom fuq l-iSkaubryn. Wieħed irid jiftakar li f'dawk iż-żminijiet, il-komunikazzjoni kienet primittiva għall-aħħar u l-uniċi mezzi kienu l-posta u t-telegrammi.

Nispera li din il-kitba sservi bħala għarfien ta' ġrajja pjuttost traġika, bħala parti mill-istorja tal-Mellieħa, fejn persuni Melleħin ġarrbu n-niket u t-tiġrib anki l-bogħod minn xtutna. Minn hawn insellmulhom kemm jekk mietu kif ukoll jekk għadhom magħna f'din id-dinja.

TIMES OF MALTA, WEDNESDAY APRIL 2, 1958

Malta Migrants Saved From Burning Ship

The 159 Maltese migrants who were on board the Norwegian migrant ship Skaubryn when it caught fire while on passage to Australia on Monday evening, are safe.

FIRE IN R.F.A. FORT DUQUESNE

SOCIAL AND PERSONAL

FEAST OF THE RESURRECTION

Attempted Homicide Compilation

RADIO MESSAGES

VISITING SHIPS

APPROPRIATION BILL ASSENTED TO

ONE CASUALTY

"Gaslight" in Maltese

BY A STAFF REPORTER

WATERFRONT DISPUTE

LECTURE AT ST. LUKE'S

FORTHCOMING EVENTS

COMPARISON

NOTICE

We hereby inform all our customers who own GEYSERS or WATER HEATERS which are not fitted with a FLUE either because such flue was not ordered or because the customer did not want it, that SUCH FLUE IS ABSOLUTELY NECESSARY and should be FIXED WITHOUT FURTHER DELAY.

BUTAN GAS CO. (MALTA) LTD.
43/45, ST. MARK STREET, VALETTA

MALTA RACING CLUB

RACES AT THE MARSA

SUNDAY 6th APRIL

SEVEN RACES

Including the Mediterranean Derby Challenge Cup

FIRST RACE at 2.30 p.m.

Next Day's Racing — SUNDAY, 20th APRIL

Fixed Deposits — 4% p.a.
Savings Accounts — 3% p.a.
BARCLAYS BANK D.C.O.
NATIONAL BANK OF MALTA
SCICLUNAS BANK
B. TAGLIAFERRO & SONS.

Ir-rapport tat-traġedja tal-iSkaubryn kif irraportata fit-Times of Malta

Riferenzi:

Attard, L E. (1999), L-Immigrazzjoni Maltija fis-seklu Dsatax u Għoxrin, PIN

Bartolo D, Sammut J, Sammut J.M. (2007), Analiżi Soċjo-Ekonomika u Ambjentali tal-Mellieħa . GEM-Friedrich Ebert Stifung

Coxhead, W.J.(2015) "MS Skaubryn 1958 " f' http://www.freewebs.com/skaubryn/ (ġie aċċessat fl-20 ta' Lulju 2016)

Sant A.(1988), 28 ta' April 1958 il-ħobż u l-ħelsien, SKS

Times of Malta